

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. Jänner 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrotu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział pierwszy.

Zeszyt I.

Wydany i rozesłany dnia 11 Stycznia 1855.

1.

Verordnung des Justizministeriums vom 13. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CIII. Stück, Nr. 314, ausgegeben am 23. Dezember 1854),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, Dalmaziens und der Militärgrenze.

wodurch den, zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden Vollzugsvorschriften zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes, auf die bereits bestehenden Gewerkschaften ertheilt werden.

Da zu Folge des §. 168 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes, die in dem sechsten Hauptstücke desselben enthaltenen Vorschriften über Gewerkschaften (§§. 138—168) auch auf die bereits bestehenden Gewerkschaften angewendet und die Verhältnisse dieser letzteren nach Maßgabe dieser Vorschriften geordnet werden sollen, so hat das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Finanzministerium hierüber folgende Bestimmungen zu erlassen befunden:

§. 1.

Jede Bergbehörde hat die in ihrem Bezirke bereits bestehenden Gewerkschaften im Einvernehmen mit der Gerichtsbehörde, nöthigenfalls unter Anwendung des §. 224 des Berggesetzes, aufzufordern, binnen einer zu bestimmenden angemessenen Frist die zur Beichtigung ihrer gesellschaftlichen Verhältnisse nach Maßgabe der Bestimmungen des neuen Berggesetzes gefaßten Beschlüsse über ihre Statuten sowohl, als über die Wahl des Direktors und der Firma mit den dazu gehörigen Urkunde vorzulegen, damit dieselben nach erfolgter Prüfung und Genehmigung in dem Bergbuche angemerket und zur öffentlichen Kenntniß bei der Bergbehörde eingetragen werden können.

§. 2.

Hierbei sind diejenigen Gewerkschaften, deren einzelne Theilhaber gegenwärtig in dem Bergbuche rüchthlich ihrer Antheile an den Besitz geschrieben sind, insbesondere auch zur Beibringung der Erklärung aufzufordern, ob die Führung der Vormerkung über die Inhaber der Kure, dem §. 141 des Berggesetzes gemäß, ausschließlich an die Bergbehörde übertragen und daher die Besitzanschreibung der einzelnen Theilnehmer in dem Bergbuche gelöscht werden solle, oder ob die Gewerkschaft auf der Fortführung des Besitzstandes der Kure in dem Bergbuche beharre.

§. 3.

Bei der Leitung dieses Geschäftes sind die Gewerkschaften über die Erleichterung, welche dem Verkehre mit den Kuren durch die Ausscheidung der letzteren aus dem Bergbuche und durch die Ausfertigung zur Veräußerung als bewegliches Vermögen geet-

1.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z dnia 13 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CIII, N. 314, wydana dnia 23 Grudnia 1854).

obowiązujące we wszystkich krajach Koronnych wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie, Dalmacyę i Pogranicze Wojskowe,

mocą którego wydaje się dla Sądów, do wykonywania Sądownictwa górniczego przeznaczonych, przepisy do zastosowania §§ 138—167 powszechnej Ustawy górnicznej z dnia 23 Maja 1854 r. N. 146 Dziennika Praw Państwa, do towarzystw górnicznych już istniejących.

Gdy w skutku §. 168 powszechnej ustawy górnicznej z dnia 23 Maja 1854 r. N. 146 Dziennika Praw Państwa przepisy o towarzystwach górnicznych, objęte w szóstym rozdziale onegoż (§§ 138—168) zastosowane być powinny także do towarzystw już istniejących i stósunki tychże ostatnich urządzone być mają w miarę tychże przepisów, dla tego Ministerstwo Sprawiedliwości zgodnie z Ministerstwem Skarbu wydaje w tym przedmiocie następujące postanowienia.

§. 1.

Wszelka władza górnicza winna jest towarzystwa górniczne, w obrębie swoim już istniejące, wezwać w porozumieniu z władzą Sądową w razie potrzeby i przy zastosowaniu §. 224 Ustawy górnicznej, ażeby w przeciągu stósownego terminu, wyznaczyć się mającego, przełożyły uchwały, powzięte w celu urządzenia swoich stósunków spółniczych na zasadzie przepisów nowej Ustawy górnicznej a dotyczące się tak statutów, jako też wyboru dyrektora i firmy wraz z dokumentami do tego należącemi, tym końcem, żeby takowe po nastąpieniu rozpoznaniu i zatwierdzeniu w księdze górnicznej zapisanemi i dla powszechnej wiadomości u władzy górnicznej zaciągnionemi być mogły.

§. 2.

Przy tém należy te towarzystwa, których szczegółowi spółdzielnicy (gwar-kowie) obecnie zapisani są jako posiadacze swych części w księdze górnicznej wezwać szczególnie także do złożenia oświadczenia w tym przedmiocie czyli prowadzenie wykazów co do posiadaczy kuxów, stósownie do §. 141 Ustawy górnicznej przeniesionóm być ma wyłącznie do władzy górnicznej, a zapisanie przeto posiadania pojedynczych członków w księdze górnicznej wykreslonóm być powinno, lub téż, iż towarzystwo przy dalszém utrzymaniu stanu posiadania kuxów w księdze górnicznej obstaje.

§. 3.

Przy kierowaniu tym przedmiotem należy towarzystwa górniczne oświecić względem ułatwienia, które się nadaje obrotowi kuxów przez ich wyłączenie z księgi górnicznej i przez wystawienie biletów kuxowych, które je do sprzedaży

netter Kurscheine gewährt wird, gehörig zu belehren und darauf aufmerksam zu machen, daß ihnen, im Falle sie die Fortführung des bergbücherlichen Besitzstandes über die einzelnen Kure vorziehen, dieses dem §. 135 des Berggesetzes gemäß zwar unbenommen bleibe, die Gerichts- und Bergbehörden aber die Befolgung der eben daselbst zur künftigen Beschränkung der Theilung der Antheile getroffenen Bestimmungen genau zu überwachen haben werden.

§. 4.

Erklärt sich bei der Verathung die erforderliche Stimmenmehrheit der Besitzer von den Viertheilen aller Antheile der Gewerkschaft (§. 154 des Berggesetzes) dafür, daß die Vormerkung über die Inhaber der Kure ausschließlich an die Bergbehörde übertragen werden soll, so ist von dem Gerichte anzuordnen, daß in dem Bergbuche die Besitzanschiebung der einzelnen Theilnehmer gelöscht und die Gewerkschaft als Gesamtheit in demselben an den Besitz gebracht oder in solchem belassen werde.

§. 5.

Sind auf den Antheilen einzelner Theilnehmer einer solchen Gewerkschaft Schulden oder andere Lasten eingetragen, so ist über diese schon eingetragenen Lasten das Bergbuch bis zu deren Erlöschung noch fortzuführen, auf den Kurscheinen solcher Theilnehmer aber vor der Hinausgabe an die letzteren der Bestand dieser Schulden oder Lasten von dem Gerichte anzumerken.

Die bücherliche Eintragung neuer Schulden oder anderer Lasten findet auch auf solche Antheile nicht weiter Statt. Den Besitzern der letzteren steht aber frei, dieselben unbeschadet der auf den Kurscheinen angemerkten bücherlichen Lasten gleich anderen beweglichen Sachen zu veräußern und zu verpfänden.

§. 6.

Wird in Rücksicht der noch bestehenden bücherlichen Lasten solcher Kure von dem Gerichte eine weitere bücherliche Übertragung oder andere Eintragung, oder eine Löschung bewilliget, so ist hievon der im Gewerksbuche eingetragene Inhaber des Kures mittelst der Bergbehörde zu verständigen.

Wird ein Kur dieser Art, wegen rückständiger Zinsen in Exekution gezogen oder von dem Inhaber heimgesagt, so ist sich in Rücksicht der Verständigung der bücherlich eingetragenen Gläubiger nach der Vorschrift des §. 169 des Berggesetzes zu benehmen.

§. 7.

Alle in Vollziehung des §. 168 des Berggesetzes zur Berichtigung der Statuten und des Bergbuches rücksichtlich der schon bestehenden Gewerkschaften zu überreichenden Eingaben der Parteien so wie die Akte und Ausfertigungen der Gerichts- und Bergbehörden, sind stempel- und gebührenfrei.

Jako majątek ruchomy zdolnemi czynią, oraz zwrócić ich uwagę na to, iż w razie, gdyby obstawały przy utrzymaniu wykazów stanu posiadania pojedynczych kuxów w księgach górniczych, pozostawiona im jest wolność do tego na zasadzie §. 135 Ustawy górniczej, jednakże iż władze sądowe i górnicze winny będą czuwać ściśle nad dopełnianiem zawartych tamże przepisów, dążących do ograniczenia w przyszłości podziału części pojedynczych.

§. 4

Jeżeli przy naradzie oświadczy wymagana większość głosów trzech czwartych części posiadaczy wszystkich działów towarzystwa (§. 154 Ustawy górniczej), iż utrzymanie wykazów posiadaczy kuxów wyłącznie przeniesioném być ma do władzy górniczej, Sąd winien jest nakazać, żeby w księdze górniczej wykreślone zostały zapisy posiadania szczegółowych uczestników, towarzystwo zaś jako całość w téjże księdze w posiadanie lub zapisaném, lub w témże pozostawioném zostało.

§. 5.

Jeżeli na częściach pojedynczych uczestników takiego towarzystwa zapisane są długi lub inne ciężary, takowe już zapisane ciężary w księdze górniczej aż do ich wygaśnięcia wykazywać należy na biletach zaś kuxowych takich uczestników Sąd przed ich wręczeniem, bytność tych długów lub ciężarów wyszczególnić winien.

Zapisanie nowych długów lub innych ciężarów w tych księgach na takie części na przyszłość już więcej miejsca mieć nie będzie. Wszelako wolno jest posiadaczom pozbywać lub zastawiać takowe, podobnie jak inne części ruchome, bez nadwreżenia ciężarów ksiązkowych na biletach kuxowych wyrażonych.

§. 6.

Jeżeli ze względu na istniejące jeszcze ciężary takich kuxów w księgach wyrażone Sąd zezwoli na dalsze przeniesienie w księgach lub na inne zapisanie lub wykreślenie, o takowém zawiadomionym być powinien zapisany w księdze towarzystwa właściciel kuxu przez władzę górniczą.

Jeżeli kux tego rodzaju z powodu zaległych długów podpadnie pod exekucję, lub jeżeli właściciel zrzeknie się onegoż, wówczas pod względem zawiadomienia wierzycieli, w ksiązkach zapisanych, postąpić należy według przepisu §. 169 ustawy górniczej.

§. 7.

Wszelkie podania stron, wniesione w celu wykonania §. 168 Ustawy górniczej, dla sprostowania statulów i księgi górniczej towarzystw już istniejących, tudzież czynności i wystósowania władz sądowych i górniczych wolne są od opłaty stępla i należytości.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 16. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CIII. Stück, Nr. 315, ausgegeben am 23. Dezember 1854),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Allerhöchsten Bestimmungen über die Organisation der Gymnasien kundgemacht werden.

Seine k. t. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchstem Handschreiben vom 9. Dezember 1854 die in Folge Allerhöchsten Auftrages dargestellten Erfahrungen hinsichtlich der Erfolge der provisorischen Organisation der Gymnasien zur Kenntniß zu nehmen, und die Vereinigung der ehedem bestandenen zwei philosophischen Jahrgänge mit den Gymnasien, und demnach die Beibehaltung der achtjährigen Gymnasien mit der, an denselben gegenwärtig eingeführten Lehrmethode und mit den derzeit bestehenden Einrichtungen überhaupt, Allergnädigst zu genehmigen geruht, in soferne Abweichungen nicht durch die nachstehenden Allerhöchsten Anordnungen hinsichtlich einzelner Punkte begründet werden.

1. Der Ausbildung der Schüler in der lateinischen Sprache ist besondere Sorgfalt zuzuwenden; die philosophische Propädeutik ist mit größerer Ausführlichkeit zu behandeln, als es bis jetzt der Fall ist, und dieselbe hat sodann auch einen Gegenstand der Maturitätsprüfung zu bilden.

2. In Bezug auf die Unterrichtssprache hat als oberster Grundsatz zu gelten, daß der Unterricht immer und überall in der Sprache zu ertheilen ist, durch welche die Bildung der Schüler am besten gefördert werden kann, demnach ist sich unter allen Umständen einer Sprache zu bedienen, die den Schülern so bekannt und geläufig ist, daß sie den Unterricht mittelst derselben mit ganzem Erfolge empfangen können; auch da, wo in Folge dessen die deutsche Sprache nicht ausschließliche Unterrichtssprache sein kann, ist der Unterricht in allen Gymnasien, mit Ausnahme der lombardisch-venezianischen, in dem Maße, als es gründlicher Bildung dienlich ist, und daher jedenfalls in den höheren Klassen vorherrschend in deutscher Sprache zu ertheilen, welche ohnehin an allen, auch den lombardisch-venezianischen Gymnasien, obligater Gegenstand sein muß. In soweit es mit diesen Grundsätzen vereinbar ist, können jedoch auch andere Landessprachen als Unterrichtssprachen gebraucht werden. Demgemäß sind die jeweilig geeigneten Bestimmungen hinsichtlich der einzelnen Gymnasien von dem Minister für Kultus und Unterricht zu treffen.

3. Zum Behufe der Erlangung zweckmäßiger Lehrbücher, in soferne es an solchen für einzelne Gegenstände oder Klassen noch mangelt, hat der Minister für Kultus und Unterricht Programme ausarbeiten zu lassen, welche so zu verfassen sind, daß darin die Zwecke, der Charakter des Unterrichtes und die Ordnung desselben festgestellt erscheinen. Neue Lehrbücher sind der Genehmigung des Unterrichtsministeriums zu unterziehen, und

2.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 16 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część CIII. Nr. 315, wydana dnia 23 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

**mocą którego ogłasza się Najwyższe Postanowienia w przedmiocie organizacji
gimnazyów.**

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższym Reskryptem z dnia 9 Grudnia 1854 r. przyjąć do wiadomości uczynione w skutku Najwyższego rozkazu przedstawienie doświadczeń, tyżące się skutków prowizorycznej organizacji gimnazyów i najtąskawiej potwierdzić połączenie z gimnazyami dawniej istniejących dwóch lat filozoficznych, zączém także zatrzymanie ośmioletnich gimnazyów, wraz z zaprowadzoną w tychże obecnie metodą nauczania i istniejącemi dotychczas urządzeniami w ogólności, o ile przez następujące Najwyższe Rozporządzenia zmiany w niektórych punktach nie będą poczynione.

1. Na wykształcenie uczniów w języku łacińskim należy szczególne zwracać staranie; propedeutykę filozoficzną w większej rozciągłości jak dotąd wykładać należy, i takowa stanowić będzie przedmiot examinu dojrzałości.

2. Co się tyżyczy języka wykładowego za najwyższą zasadę przyjąć należy, iż ząwsze i wszędzie nauki w tym języku udzielane być powinny, w którym wykształcenie uczniów jak najpomyślniej osiągnięćm być może, zączém we wszelkich okolicznościach należy używać języka, który uczniowie znają i tak są w nim biegłymi, iż zapomocą onegoż nauki z zupełnym skutkiem pobierać mogą; nawet tam, gdzie w skutku tego język niemiecki nie może być wyłącznym językiem wykładowym, należy, oprócz w królestwie Lombardo-Weneckim, we wszystkich gimnazyach w miarę jak na to pozwala gruntowność wykształcenia, zątém w wyższych klassach gimnazyalnych wykładać nauki głównie w języku niemieckim, który bez tego już we wszystkich gimnazyach, nawet Lombardzko-Weneckich musi być językiem obowiązkowym. O ile to zgodnóm jest z powyższemi zasadami, można także i innych języków krajowych używać za języki wykładowe. Stósownie do tych postanowień, Minister Wyznań i Oświecenia wyda odpowiednie od czasu do czasu przepisy co do szczegółowych gimnazyów.

3. Ażeby otrzymać stósowne książki szkolne, o ile takowych brakuje dla szczegółowych przedmiotów lub klass, Minister Wyznań i Oświecenia winien polecić wypracowanie programów, które ułożone być powinny w taki sposób, żeby w nich cele, charakter nauki i porządek téjże wykazane były. Nowe książki szkolne oddać należy pod zatwierdzenie Ministra Oświecenia, ząs pomiędzy książ-

unter den, von demselben genehmigten Lehrbüchern ist den Lehrern die Wahl für ihren Gebrauch, jedoch nur in der Art zu überlassen, daß ein Wechsel des Lehrbuches im Laufe eines Lehrkurses des bezüglichen Gegenstandes nicht stattfinden darf.

4. Im Jahre 1858, wo der bestehende Gymnasialplan in den deutsch-slavischen Kronländern, und beziehungsweise auch im Königreiche Ungarn, während eines achtjährigen Kurses zur vollständigen Durchführung gekommen sein wird, ist aus vertrauenswürdigen und bewährten Fachmännern verschiedener Kronländer, sowie aus einigen Fakultätsprofessoren, eine Kommission zu bilden, welche die Wirkungen der jetzigen Gymnasial-Einrichtung sorgfältig zu prüfen und ihre Anträge über etwaige Verbesserungen zu erstatten haben wird.

Nach diesen Bestimmungen ist bei der fortschreitenden Einrichtung und Leitung des Gymnasial-Unterrichtes im ganzen Reiche vorzugehen, und sind die hierzu erforderlichen Anträge nunmehr auf dieser Grundlage zu erstatten.

Thun m. p.

3.

Verordnung des Justizministeriums vom 23. Dezember 1854,

wirksam für dienigen Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 29 Juli 1853 an die Stelle der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 getreten ist,

zur Erläuterung des Artikels IV des Allerhöchsten Patentens vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, CIV. Stück, Nr. 316, ausgegeben am 27. Dezember 1854.

kami szkolnemi zatwierdzonemi przez niego, nauczycielom pozostawiony jest wybór do ich użytku, jednakże tylko w tym sposobie, iż w ciągu jednego kursu szkolnego, książka szkolna tego samego przedmiotu zmienioną być nie może.

4. W roku 1858, gdy obecny plan gimnazyów w krajach koronnych niemiecko-słowiańskich, a względnie także i w królestwie Węgierskiem w ciągu ośmioletniego kursu, w zupełności przeprowadzonym zostanie, należy złożyć kommissyę z ludzi fachowych, godnych zaufania i doświadczonych, również jak z kilku profesorów fakultetowych, która to kommissya winna wziąć pod rozbiór skutki obecnego urzędzenia gimnazyów, i uczynić przedstawienia, tyczące się możliwych ulepszeń.

Według powyższych postanowień należy postępować przy stopniowém urzędzaniu i kierunku nauk gimnazyalnych w całym Państwie, i li na téjże zasadzie należy przedstawiać odtąd już wnioski potrzebne.

Thun m. p.

3.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 23 Grudnia 1854,

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ustawa procedury karnéj z dnia 29 Lipca 1853 weszła w miejsce procedury karnéj z dnia 17 Stycznia 1850,

w przedmiocie objaśnienia artykułu IV. Najwyższego Patentu z dnia 29 Lipca 1853 r. Nr. 151 Dziennika Praw Państwa.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część CIV, Nr. 316, wydaną dnia 27 Grudnia 1854.
